

KONSERNILASKENTA, kevät 2019

Harjoitustehtävä 1 (kysymykset 1-8)
Vastaukset

Tehtävät 1-6

Alfa Oy ja Beta Oy ovat Emo Oy:n 100%:sti omistamia tytäryrityksiä. Kaikkien yhtiöiden tilikaudet ovat 1.1.-31.12. ja emoyhtiö laatii konsernitilinpäätöstä tilikaudelta 2018.

Laadi kirjaukset Emo -konsernin keskinäisten liiketapahtumien eliminoimiseksi oheisille tiliristikoiille. Vie kirjaukset myös oheisiin tuloslaskelma- ja tasetaulukoihin. Numeroi eliminoinnit eliminointitaulukossa tehtävänannossa mainittujen numerointien mukaisesti.

Tehtävässä ei huomioida laskennallisia veroja eikä arvonlisäveroja eikä tehtävässä tarvitse tehdä keskinäisiä omistuksia koskevia kirjauksia. Desimaalilukuja ei tarvitse esittää.

1. Emo Oy on veloittanut konsernin sisäistä hallintopalveluveloitusta 200 sekä Alfa Oy:ltä että Beta Oy:ltä (yhteensä 400). Hallintopalveluveloitusta on esitetty emon tuottona liikevaihtona ja tytäryhtiöiden kuluna liiketoiminnan muissa kuluissa. Eristä on avoinna 75 (Alfa Oy) tilinpäätöshetkellä. Lisäksi Alfa Oy on maksanut emolle konserniavustusta tilikaudella 1.000.

Liikevaihto (emo) 400	Muut kulut (A) 200	Muut kulut (B) 200	Myyntisaamiset (emo) 75
Ostovelat (A) 75	Tilinpäätössiirrot (Emo) 1000	Tilinpäätössiirrot (A) 1000	

2. Alfa Oy on jakanut tilikaudelta osinkoja 200. Osingot on maksettu tilinpäätöshetken mennessä.

Osinkotuotot (emo) 200	Voittovarat (A) 200		
---------------------------	------------------------	--	--

3. Alfa Oy on myynyt Beta Oy:lle palveluita tilikaudella 375, joista on auki myyntisaamisissa tilinpäätöshetkellä 225.

Liikevaihto (A) 375	Ostot (B) 375	Myyntisaamiset (A) 225	Ostovelat (B) 225
------------------------	------------------	---------------------------	----------------------

4. Emo Oy:llä on lainasaamia Alfa Oy:ltä tilinpäätöshetkellä 1.250 arvosta. Lainan koron määrä tilikaudella on 150, josta tilinpäätöshetkellä on avoimena siirtosaamisissa/ -veloissa 75.

Lainasaamiset (Emo) 1250	Lainat (A) 1250	Korkotuotot (Emo) 150	Korkokulut (A) 150
Siirtosaamiset (Emo) 75	Siirtovelat (A) 75		

5. Emo Oy on ostanut Beta Oy:ltä hyödykkeitä tilikauden aikana 120 kappaletta 12,5 kappalehintaan. Emo Oy:llä on tuotteita tilinpäätöshetkellä varastossaan 15 kappaletta ja näiden tuotteiden sisäinen kate on yhteensä 100. Vastaavan varastoon sisältyvän sisäisen katteen määrä Emo Oy:n taseessa edellisen tilikauden lopussa oli 50.

Sisäinen kate tilikauden alussa	50
Sisäinen kate tilikauden lopussa	100
Sisäisen katteen muutos	50 --->Tämä pitää olla tulosvaikutus 2018 konsernissa!

Liikevaihto (B) 1500	Ostot (Emo) 1500	VOM (emo) 100	VOM muutos (emo) 100
			50

Voittovarot (emo)

50

6. Emo Oy on myynyt Alfa Oy:lle vuoden 2018 alussa rakennuksen hintaan 2.500. Emo Oy on ostanut sen 'alkuperäiseen hankintahintaan 1.750 ja tehnyt kahdelta vuodelta suunnitelman mukaisia poistoja yhteensä 175 (poistoaika 20 vuotta, vuosipoisto 87,5). Jäännösarvo myyntihetkellä oli siis 1.575. Tytäryhtiö tekee omassa tilinpäätöksessään poiston hankintamenoista 2.500. Rakennuksen jäljelläoleva taloudellinen käyttöikä myyntihetkellä 1.1.2018 oli 18 vuotta.

Emon myyntivoittolaskelma:

Myyntihinta	2500
Poistamaton hankintameno	1575
<i>Emon myyntivoitto</i>	925

Poistojen oikaisu:

Poistot kaupan jälkeen	139
Poistot ennen kauppaa	88
<i>Poistojen erotus</i>	51

Muut tuotot (emo)

925

Rakennukset

51

925

Poistot (A)

51

Tarkistuslaskelma:

Mikäli kauppaa ei olisi tapahtunut:

<i>Jäännösarvo myyntihetkellä</i>	1575
<i>Alkuperäinen poisto</i>	-87,5
<i>Yhteensä</i>	1487,5

Oikaisuvientien jälkeen saldo:

<i>Hankintameno</i>	2500
<i>Myyntivoiton oikaisu</i>	-925
<i>A:n tekemät poistot</i>	-139
<i>Poistojen oikaisu</i>	51,5
<i>Yhteensä</i>	1487,5

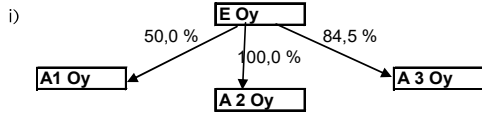
Konsolidointitaulukko

TULOSLASKELMA	E Oy	Alfa Oy	Beta Oy	Yht	Eliminointi		Konserni	Eliminointi-tositteen nro			
			0								
Liikevaihto	21 250	10 500	17 000	48 750	-400	-375	-1 500	46 475	1	3	5
Liiketoiminnan muut tuotot	1 625	0	0	1 625	-925			700	6		
Aineet ja tarvikkeet, ostot	-10 250	-4 200	-11 500	-25 950	375	1 500		-24 075	3	5	
Aineet ja tarvikkeet, vom-muutos	-63	25	25	-13	-100	50		-63	5	5	
Suunnitelman mukaiset poistot	-475	-625	-875	-1 975	52			-1 924			
Liiketoiminnan muut kulut	-950	-1 025	-2 875	-4 850	400			-4 450	1		
Liikevoitto	11 138	4 675	1 775	17 588				16 664			
Osinkotuotot	500	0	0	500	-200			300	2		
Korkotuotot	325	100	13	438	-150			288	4		
Korkokulut	-488	-300	-25	-813	150			-663	4		
Tulos ennen tp-siirtoja ja veroja	11 475	4 475	1 763	17 713				16 590			
Tilinpäätössiirot	1 000	-1 000	0		-1 000	1 000		0	1		
Tilikauden verot	-2 495	-695	-353	-3 543				-3 543			
Tilikauden tulos	9 980	2 780	1 410	14 170				13 047			

TASE	E Oy	Alfa Oy	Beta Oy	Yht	Eliminointi		Konserni	Eliminointi-tositteen nro		
Rakennukset	3 500	5 500	2 250	11 250	-925	52	10 377	6	6	
Koneet ja kalusto	4 620	3 015	3 863	11 498			11 498			
Tytäryhtiöosakkeet	7 000	0	0	7 000			7 000			
Vaihto-omaisuus	2 575	351	700	3 626	-100		3 526	5		
Lainasaamiset	3 250	0	0	3 250	-1 250		2 000	4		
Myyntisaamiset	2 385	425	1 050	3 860	-75	-225	3 560	1	3	
Siirtosaamiset	300	75	138	513	-75		438	4		
Rahat ja pankkisaamiset	1 305	275	350	1 930			1 930			
Vastaavaa yhteensä	24 935	9 641	8 350	42 925			40 327			
Osakepääoma	3 750	500	2 250	6 500			6 500			
Vararahasto	1 250	0	0	1 250			1 250			
Voittovarot	3 193	328	370	3 890	200	-50	4 040	2	5	
Tilikauden tulos	9 980	2 780	1 410	14 170			13 047			
Lainat, pitkäaikaiset	2 875	3 500	0	6 375	-1 250		5 125	4		
Ostovelat	1 300	300	975	2 575	-75	-225	2 275	1	3	
Muut lyhytaikaiset velat	1 750	1 700	1 950	5 400			5 400			
Siirtovelat	837	533	1 395	2 765	-75		2 690	4		
Vastattavaa yhteensä	24 935	9 641	8 350	42 925			40 327			

Tehtävä 7

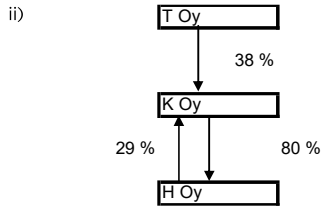
Muodostavatko seuraavat yrityskokonaisuudet konsernin? Mikäli näin on, mikä yhtiöstä on konsernin emoyhtiö ja mitkä yhtiöt kuuluvat konserniin? Perustele vastauksesi.

Konsernisuhde E Oy - A2 Oy & A3 Oy
 > 50 % --> Ok
 Konsernisuhde E Oy - A1 Oy
 50 % --> ei, A:n omistusosuus ei siis yli 50 % A1 Oy:stä.

Johtopäätös:

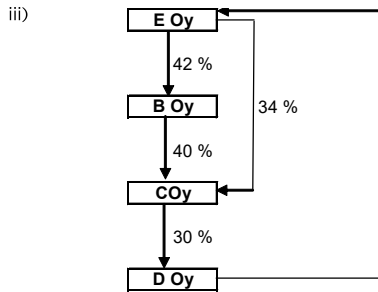
Syntyy konsernisuhde, jossa E Oy on emoyhtiö ja A2 Oy & A3 Oy ovat tytäryhtiöitä. E Oy:llä on siis välitön määräysvalta A2 Oy:ssä ja A3 Oy:ssä. A1 Oy on E Oy:n osakkuusyhtiö (tai yhteisyritys), joka yhdistellään E:n konsernitilinpäätökseen "yhdellä rivillä".

Konsernisuhde T Oy --> K Oy
 54 % --> Ok
 Konsernisuhde K Oy --> H Oy
 80 % --> Ok

Johtopäätös:

Syntyy konsernisuhde, jossa T Oy on emoyhtiö ja K Oy & H Oy ovat tytäryhtiöitä. T Oy:llä on siis välitön määräysvalta K Oy:ssä ja välillinen määräysvalta H Oy:ssä. Muista eliminoida ristiinomistus H Oy -> K Oy (H Oy:n omistamalla K Oy:n osakkeilla ei saa äänestää yhtiökokouksessa). T Oy:n osuus K Oy:n äänivaltaisista osakkeista on ristiinomistuksen eliminoinnin jälkeen

Konsernisuhde D Oy --> E Oy
 51 % --> Ok
 Konsernisuhde E Oy --> B Oy
 42 % --> Ei (osakkuusyhtiö)
 Konsernisuhde E Oy --> C Oy
 51 % --> matemaattisesti ok, miten määräysvalta?
 Konsernisuhde E Oy --> D Oy
 15 % --> Ei (osakkuusyhtiö)
 Konsernisuhde B Oy --> C Oy
 40 % --> Ei (osakkuusyhtiö)
 Konsernisuhde C Oy --> D Oy
 30 % --> Ei (osakkuusyhtiö)

Johtopäätös:

Syntyy D-konserni, johon kuuluu emoyhtiö D Oy ja sen välittömässä määräysvallassa oleva tytäryhtiö E Oy.

Matemaattisesti E-alakonsernin syntyminen yhtiöiden E Oy ja C Oy välille on mahdollista, mutta katsottaessa asiaa määräysvallan puitteissa voidaan todeta, että osakkuusyhtiöiden kautta syntyvä matemaattinen "konserniomistus" ei riitä määräysvaltanäkökulmasta (= osakkuusyhtiöiden kautta tuleva määräysvalta ei "kanna" kolmanteen yhtiöön (C Oy)). --> kyseessä on siis konsernin syntymisen kannalta poikkeustilanne, jossa matemaattien omistusosuus (51 %) ei riitä synnyttämään E Oy:lle määräysvaltaa C Oy:ssä ja täten alakonsernia ei synny.

Tehtävä 8

- a) Ratkaise alla olevista tiedoista hankinta-ajankohdan konserniliikearvon määrä
b) Laske seuraavien tase-erien arvot Emo Oy:n vuoden 2018 konsernitilinpäätöksessä:

- 1) Konserniliikearvo
- 2) Tytäryhtiöosakkeet
- 3) Osakepääoma
- 4) Voittovarot
- 5) Tilikauden tulos

Konsernitilinpäätöstä (tuloslaskelma ja tase) ei tarvitse vastaukseen laatia, eikä myöskään kirjauksia tarvitse esittää (per / an). Riittää, että selvitetään yllä olevien tase-erien arvot vuoden 2018 konsernitilinpäätöksessä.

Perustiedot

Emo Oy:n ja Alfa Oy:n välille muodostuu konsernisuhde 1.1.2017

Emo Oy ostaa Alfa Oy:stä:		100 %
Osakkeiden hankintahinta (sis. varainsiirtoverot):		7 000
Alfa Oy:n oma pääoma hankintahetkellä:		
Osakepääoma	500	
Voittovarot	200	
		700

Alfa Oy:n tasearvot vastaavat käyppiä arvoja.

Mahdollinen "yllihinta" johtuu Alfa:n asiakassuhteista

Konserniliikearvosta tehdään 5 vuoden tasapoistot

TASE. 31.12.2018	E Oy	Alfa Oy
Konserniliikearvo		
Muu KOM	8 120	8 515
Tytäryhtiöosakkeet	7 000	0
Vaihto-omaisuus	2 575	350
Saamiset	5 935	500
Rahat ja pankkisaamiset	1 305	275
Vastaavaa yhteensä	24 935	9 640
Osakepääoma	3 750	500
SVOP	1 250	0
Voittovarot	3 193	328
Tilikauden tulos	9 492	2 312
Lainat, pitkäaikaiset	2 875	3 500
Lyhytaikaiset velat	4 375	3 000
Vastattavaa yhteensä	24 935	9 640

Ratkaisu:

Konserniliikearvon määrä:

Hankintamenolaskelma (Alfa Oy)

Osakkeiden hankintahinta (sis. varainsiirtoverot)	7 000
Alfa Oy:n oma pääoma hankintahetkellä:	700
Konserniaktiiva	6 300

Konserniaktiiva johtui asiakassuhteista

KPL:ssä ei kohdistuksia

Konserniliikearvo (Alfa) 1.1.2017	6 300
Konserniliikearvon poisto	-1260

Konserniliikearvo per 31.12.2017 5 040
 Konserniliikearvo per 31.12.2018 3 780

Konsernikirjaukset:

Alfa omistuseliminointi

An Tytäryhtiöosakkeet	7000
Per Osakepääoma	500
Per Voittovarot	200
Per liikearvo	6300

Liikearvon poistovienti:

Per liikearvon poisto	1260
Per voittovarot	1260
An liikearvo	2520

Tilinpäätöskirjaukset per 31.12.2018:

Tuloslaskelma

Konsernieliminoinnit:				Konserni:
	Emo	Alfa	Eliminointi	
Poistot				
Tulovaikutus			-1260	-1260
Tase:				
Vastaavaa Liikearvo			+6300-1260-1260	3 780
Tytäryhtiöosakkeet	7000		-7000	0
Vastattavaa Osakepääoma + SVOP	5 000	500	-500	5 000
Voittovarot	3 193	328	-1460	2 060
Tilikauden voitto	9 492	2 312	-1260	10 544

Eliminoinnit	Debet	Kredit
Tulos / Poistot	1260	
Liikearvo		1260
Tytäryhtiöosakkeet		7000
OPO	700	
Liikearvo	6300	
Edellisvuoden poisto		
Voittovarot	1260	
Liikearvo		1260
	9520	9520